

VIDA DE LA SOCIETAT

Assemblea General Ordinària de la SCG, 14 de juny de 2022

El 14 de juny de 2022 tingué lloc l'Assemblea General Ordinària de Socis i Sòcies de la Societat Catalana de Geografia (SCG), filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), corresponent al curs 2021-22, que recuperarà la presencialitat després de dos anys de limitacions dictades per combatre la covid.

L'ordre del dia fou el següent:

1. Paraules del president.
2. Lectura de l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària.
3. Lectura i aprovació, si escau, de la memòria d'activitats del curs 2021-22.
4. Presentació i aprovació, si escau, de l'estat de comptes de l'any 2021 i del pressupost del 2022.
5. Notificació dels resultats de la votació electrònica per a la renovació de membres de la Junta de Govern i proclamació de les candidatures guanyadores.
6. Torn obert de paraules.

Informe de la presidència

Aquest és el primer informe que adreço a l'Assemblea General ordinària anual com a president de la Societat. També és el primer del que s'anomena la nova normalitat postpandèmica, o de la normalitat de la guerra a Ucraïna... i a Síria, i al Iemen, i en molts altres indrets arreu d'aquest món que ens mirem amb tanta atenció des de la Geografia.

Durant aquest curs 2021-2022, la Junta de Govern ha organitzat el seu treball a partir d'unes comissions temàtiques, que inicialment són vuit: Afers institucionals, Activitats acadèmiques, Publicacions, Sortides i viatges, Ensenyament i comunicació, Patrimoni documental, Organització del Congrés EUGEO a Barcelona 2023, Gestió i administració. Per tant, estructuraré el meu informe en aquests mateixos apartats.

Afers institucionals

Durant els primers mesos del mandat, l'activitat institucional ha estat particularment intensa, començant per la participació a la celebració del segon centenari de la creació de la Société de Géographie, la de París, la primera del món. La Societat Catalana de Geografia hi fou representada per Francesc Nadal, expresident i soci d'honor de la Société, i jo mateix, que vaig poder adreçar unes paraules durant la sessió que tingué lloc a la sala d'actes de la seu de la Société el 14 de desembre, on es presentaren les publicacions del bicentenari i altres societats geogràfiques d'arreu portaren llur salutació, sota l'atenta mirada de la màscara mortuòria de Napoleó Bonaparte, instigador de la creació de la Société.

Una fita destacada d'aquest curs ha estat la visita de Michael E. Meadows, professor emèrit de Geografia a les universitats de Ciutat del Cap, Zhejiang i Nanjing, president de la Unió Geogràfica Internacional (UGI), el 20 d'abril. Fou rebut per la presidenta de l'IEC junt amb una representació de la Societat i posteriorment oferí una conferència a partir del seu bagatge sobre la degradació ambiental, els canvis en la cobertura i usos del sòl, l'increment de l'erosió a causa de l'expansió dels conreus, la disminució dels cabals i la disponibilitat d'aigua per a regadius, la pèrdua de biodiversitat i altres efectes de les societats vers el medi.

La visita del professor Meadows a la Societat Catalana de Geografia permeté també establir una relació directa amb la Unió Geogràfica Internacional, de la qual ara és membre a través del comitè espanyol. La Junta de Govern aprovà sol·licitar l'ingrés a la UGI com a membre associat, petició que es cursarà en breu.

El proper mes de juliol a París tindrà lloc un Congrés internacional de Geografia extraordinari, per celebrar el centenari del primer d'aquests congressos. El Comitè espanyol hi presenta un document que recull les seves aportacions, entre les quals una d'específicament sorgida de la SCG, redactada pel vocal Valerià Paül i jo mateix, sobre la geografia catalana més recent. Aquesta aportació catalana s'edita en tres versions: anglès, castellà i català. És la primera vegada que apareixerà la llengua catalana en una publicació de la UGI. Al congrés de París aprofitarem per presentar la Societat i el congrés d'EUGEO que organitzarem a Barcelona al setembre de l'any vinent.

De la vida interna de la UGI destaco la recent reelecció de Rubén Lois a una de les vicepresidències. Aquest geògraf gallec, catedràtic a la Universidat de Santiago de Compostel·la, és un bon amic de la Societat. Per a la secretaria general ha estat escollit el geògraf turc Barbaros Gönençgil, que ja l'exercia interinament des que l'anterior, Michael E. Meadows, accedí a la presidència.

Mirant endins, hem solidificat la relació amb la Diputació de Barcelona, que aporta una contribució econòmica a canvi de dissenyar una jornada adreçada a càrrecs i tècnics municipals, que enguany tindrà lloc a l'Alt Penedès a mitjan juliol.

Un dels objectius que ens hem marcat és una major col·laboració amb els departaments de Geografia de les universitats d'arreu del domini lingüístic. Per això hem iniciat una sèrie de visites que fins ara ja ens ha dut a les universitats de Barcelona, Autònoma de Barcelona (en aquest cas a distància), Girona, Alacant i Lleida; que seguirà passat l'estiu amb la Rovira i Virgili a Vila-seca de Solcina, Illes Balears, Perpinyà i València. En aquestes trobades es proposa l'organització conjunta d'activitats fora de Barcelona, a més d'una estreta col·laboració en el Congrés d'EUGEO de l'any vinent.

La participació a la vida institucional de l'IEC mereix una atenció especial. La SCG n'és filial, de manera que rebem els serveis i suports, materials i acadèmics, que presta l'Institut. Per això, les presidències de les filials participen també als òrgans de deliberació de l'Institut i les seves seccions, en el nostre

cas la de Filosofia i Ciències Socials. Cada mes hi ha plens de la Secció i de l'IEC, als quals participo amb interès i després en faig un informe a la Junta de Govern. Amb el delegat de l'IEC a la Societat, Oriol Nel·lo, també hi ha una comunicació fluïda. Aprofito ara per excusar la seva absència avui.

Per acabar aquest apartat, subratllo la bona entesa amb el Col·legi de Geògrafs i amb la Societat Catalana d'Ordenació del Territori, amb qui enguany hem organitzat un acte conjuntament. És la nostra voluntat intensificar aquest tipus de col·laboracions sobre temes d'interès mutu.

Activitats acadèmiques

Aquest curs hem retrobat plenament l'activitat presencial, amb cinc taules rodones, sis conferències, un curs i cinc presentacions de llibres, el llistat exhaustiu dels quals trobareu a la memòria que aviat publicarem a la pàgina web. La nova normalitat incorpora la retransmissió d'aquests actes en temps real, de manera que ja no cal desplaçar-se a la seu de l'IEC per poder-los seguir. Entenem que les sòcies i els socis que resideixen lluny de Barcelona, o que aquell dia tenen un impediment, aprofitin aquesta possibilitat del seguiment a distància, però ens agradaria que fossin més les persones que participessin presencialment als actes acadèmics.

Potser per la inflació d'actes de tota mena que segueix la postpandèmia, o encara per la por de freqüentar llocs tancats plens de gent, hem constatat que el seguiment presencial dels nostres actes acadèmics durant aquest curs ha estat especialment baix. Faig doncs una crida als socis per participar-hi. Aprofito també per animar les sòcies i socis a suggerir als membres de la Junta de Govern temes i persones per a debats i conferències. De cara al curs vinent estem estudiant una reestructuració dels actes. Es tractaria d'organitzar dues activitats cada trimestre, una a Barcelona i l'altra fora, que es complementarien amb la sessió de presentació dels treballs distingits pel premi Lluís Casassas, el seminari de tesis doctorals, la Nit europea de la Geografia i els actes sobrevinguts, com ara les presentacions de llibres de socis i sòcies i els publicats per Societat, així com els homenatges i commemoracions. Aprofito aquest punt per anunciar que la Societat s'adhereix a l'acte en record de Joan Vilà-Valentí que la Universitat de Barcelona organitzarà el 18 de novembre.

El curs encara no s'ha acabat i tot just després d'aquesta assemblea tindrem la conferència del professor Onofre Rullan, de la Universitat de les Illes Balears. El 4 de juliol presentarem el llibre de J. K. Gibson-Graham: *Hacia una economía postcapitalista o cómo retomar el control de lo cotidiano*, editat per la vocal Antònia Casellas. El 12 de juliol, a Puigdàlber (Alt Penedès), organitzarem amb la Diputació de Barcelona una jornada sobre "Sostenibilitat, agroecologia, transformació digital, empenedoria i gestió del talent local: eixos per a garantir la cohesió territorial", de la qual aviat s'enviarà informació.

Publicacions

El llibre redactat per Enric Mendizàbal Riera, Aimada Solé Figueras i Liliana Solé Figueras: *Lluís Solé Sabarís en la geografia de Catalunya. Una biografia*. Es troba ja en la fase final de producció. Esperem enviar-lo durant aquest estiu i a la tardor organitzar una sessió de presentació. Cal dir que aquesta publicació compta amb el suport de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut.

La revista *Treballs de la SCG* ha canviat d'editor. En nom de la Junta de Govern reitero l'agraïment envers Jesús Burgueño, que n'ha estat l'editor durant més de 15 anys i ha fet una tasca incommensurable. Ara s'hi han posat al davant en Valerià Paül i en Joan Alberich, amb l'objectiu d'obtenir la indexació que se'ns ha negat fins ara. Aquests dies s'està enllestit el primer número de la nova etapa i aviat es podrà consultar per internet. Hi veureu alguns canvis, com per exemple l'eliminació dels textos que expliquen la vida social de la Societat. Aquests textos els trobareu ara només a la pàgina web. Estem fent un gran esforç, en particular en Valerià, però estic segur que en els dos anys que ens hem donat de marge aconseguirem els objectius acadèmics que perseguim. Faig una crida a la presentació de propostes d'articles per als propers números. El següent es tancarà al novembre, per tant convindria que arribessin abans d'acabar setembre.

Sortides i viatges

El treball de camp és imprescindible en Geografia, però durant la pandèmia s'hagué de limitar perquè no era possible fer desplaçaments en grup. Aquest curs ja s'ha superat aquesta situació i s'han organitzat quatre sortides de mig i un dia, amb força èxit d'inscripcions. Al curs vinent potenciarem aquestes activitats, incrementant-les i fins i tot afegint-ne alguna en bicicleta.

El viatge de Setmana Santa, en canvi, no ha tingut la participació d'altres anys. Haurem de pensar bé què proposem per a l'any vinent per trobar un equilibri entre el nombre d'inscrits, l'interès de les visites i el preu final del viatge.

Ensenyament i comunicació

Els darrers mesos han estat moguts en l'àmbit de l'ensenyament, no només pel lloc que hi ocupa la llengua catalana. També s'estan revisant els plans d'estudis, ara sobretot al batxillerat i a les proves d'accés a la universitat. L'ensenyament de la Geografia en aquest segment ens preocupa enormement, perquè entre d'altres coses, és la llavor de futurs geògrafs. Destaco aquí les contribucions del nostre vocal Jordi Royo en els grups de treball que sobre el tema han funcionat tan a Catalunya com a Espanya.

Una de les eines que la Societat té per promoure la Geografia entre l'alumnat de batxillerat és el premi Joan Vilà-Valentí, el rebatejat premi Joan Palau Vera. Malauradament, la primera convocatòria del premi amb la nova denominació va ser declarada deserta. Fins el 16 de setembre està obert el termini per

a la presentació de candidatures i us encoratgem, sobretot les sòcies i socis de l'entorn de l'ensenyament secundari, a buscar entre els treballs de recerca de batxillerat presentats enguany perquè participin al premi.

De cara al curs vinent proposem un servei d'assessorament adreçat al professorat de l'ensenyament secundari perquè animin l'alumnat de batxillerat a realitzar treballs de recerca sobre temàtiques geogràfiques o de les Ciències Socials. L'assessorament seria per part de sòcies i socis de la SCG, que farien un acompanyament del procés. Animem per tant a apuntar-vos a aquesta assessoria, tant les persones que teniu experiència com estudiants de doctorat i joves doctors.

En relació a la comunicació, el lloc web de la Societat segueix sumant continguts gràcies a la dedicació del vocal Jordi Ramoneda i les xarxes socials difonen les informacions sobre la Societat, amb les contribucions de la vocal Meritxell Gisbert. Ara estem preparant un butlletí periòdic que s'alimentarà amb les novetats que s'hi publiquen i que rebrem properament per correu electrònic. Així mateix, s'ha renovat el lloc web *Eines i recursos per a l'ensenyament de la Geografia*, que us convidem a visitar i a aportar-hi continguts.

Sens dubte, cal redoblar esforços en comunicació, que és un dels nostres punts febles, com ho demostra l'escàs ressò mediàtic de la visita del president de la UGI a Barcelona. Revifar *EspaiGeo*, un projecte de comunicació que compartim amb les universitats públiques catalanes i el Col·legi de Geògrafs, és una bona idea, però ens caldrà més intensitat si volem ser presents als mitjans de comunicació de manera continuada.

Patrimoni documental

Els darrers anys la Societat ha estat beneficiària dels llegats documentals de Lluís Casassas i d'Horacio Capel. És un gest que ens honora. Ara tenim el compromís de gestionar-los i conservar-los, junt amb el propi patrimoni bibliogràfic. Per això ja fa uns anys que es va arribar a un acord amb la Cartoteca de Catalunya de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya per a la cessió dels fons propis. Al mes d'abril s'ha signat un nou Acord de cessió perquè l'anterior havia caducat. D'aquesta manera, els fons de la Societat són convenientment catalogats i preservats i a més se'n garanteix la consulta.

Us informo que l'Anna Maria Casassas ha enllestit l'inventari del fons documental del seu pare, que es pot consultar a la pàgina web de la Societat, que enllaça amb la de la Cartoteca.

Som conscients que les sòcies i els socis disposen de fons bibliogràfics i documentals, inclosos fotogràfics, sobre la Geografia que no s'haurien de perdre. Per això hem engegat una reflexió sobre la possibilitat de crear un arxiu propi de la Societat, que s'alimentaria de donacions. Aquest arxiu implicaria un lloc físic d'emmagatzematge i personal per a la classificació i consulta, per tant unes despeses que s'hauria de veure com s'afronten. El mecenatge i els llegats diners podrien ser una font de finançament. Des de la Junta agrairem propostes constructives en aquesta qüestió.

Organització del Congrés EUGEO – Barcelona 2023

La Societat és membre de ple dret d'EUGEO, l'Associació europea de Societats de Geografia. Cada dos anys organitza un congrés, que el 2023 tindrà lloc a Barcelona. Concretament, serà del 4 al 7 de setembre. Encoratgem les sòcies i socis a participar-hi, proposant sessions i ponències o ajudant en l'organització. És el gran projecte del curs vinent, que ens mantindrà molt ocupats als membres de la Junta i ja des d'ara sol·licitem voluntàries i voluntaris per ajudar. En unes poques setmanes es difondran les primeres crides.

Gestió i administració

Per dur a terme l'activitat de la Societat cal una organització administrativa. En part hi contribueix l'Institut, que posa a disposició una persona a temps parcial, perquè ha de distribuir la seva jornada laboral entre 6 societats filials. El meu reconeixement a la Blanca Betriu, sempre amatent a les necessitats de la Societat. I evidentment a la vicepresidenta Anna Ortiz, al secretari Quim Farguell i a la tesorera Mariàngels Trèmols, que duen l'administració de la Societat al dia.

Per acabar, només em resta animar-vos a participar a les activitats de la Societat. Són molt variades. I si no trobeu les que voldríeu, comuniquen-ho als membres de la Junta de Govern, feu-nos propostes que considereu oportunes. I també, encoratgeu a fer-se soci, no només als geògrafs, a tothom que hi tingui interès. Tant jo com la resta de la Junta de Govern estem a la disposició de les sòcies i els socis.

* * *